

СЕКЦІЯ 5

**ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ, САМОВИЗНАЧЕННЯ
ТА САМОВДОСКОНАЛЕННЯ СПЕЦІАЛІСТІВ У ГАЛУЗІ ЛОГОПЕДІЇ
ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ**

УДК 378.147.091.12-057.86:615.8](489)

Т. В. Левитська

аспірант СумДПУ імені А. С. Макаренка,
фізичний терапевт
приватної клініки «Cityfys»,
Копенгагенський університет
прикладних наук, Копенгаген

**ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ, САМОВИЗНАЧЕННЯ
ТА САМОВДОСКОНАЛЕННЯ
СПЕЦІАЛІСТІВ У ГАЛУЗІ
РЕАБІЛІТАЦІЇ
В ДАНІЇ**

У статті проаналізовано зміст професійної підготовки фахівців з фізичної терапії у вищих навчальних закладах Данії та висвітлено стратегічні цілі для підготовки фахівців з фізичної терапії в данських університетах.

В статье проанализировано содержание профессиональной подготовки специалистов по физической терапии в высших учебных заведениях Дании и освещены стратегические цели для подготовки специалистов по физической терапии в датских университетах.

The article analyzes the content of the professional training of specialists in physical therapy in higher education institutions in Denmark. The strategic goals for preparation of specialists in physical therapy at Danish universities are highlighted.

Ключові слова: професійна підготовка, фізіотерапевт, університети Данії, бакалавр, навчальний план.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, физиотерапевт, университеты Дании, бакалавр, учебный план.

Key words: professional training, physiotherapist, Danish universities, bachelor, curriculum.

Постановка проблеми. Сучасні наукові дослідження учених характеризуються незначною увагою до вивчення європейського досвіду університетської підготовки фахівців із фізичної терапії. Як відомо, професійна діяльність фізичних терапевтів у Данії знаходиться під

захистом держави, а дипломи данських університетів визнаються в більшості країн світу, особливо в медичній галузі, актуальним є вивчення європейського досвіду професійної підготовки фахівців фізіотерапії, зокрема у вищих навчальних закладах Данії на прикладі Копенгагенського університету прикладних наук. Данські університети створюють основу для амбіційних студентів, які хочуть підняти суспільство і змінити його на краще. Теорія та практика йдуть рука об руку і те, що вони навчають та досліджують, стає практичним. Здійснюється баланс між високими амбіціями, гарним навчальним життям, інноваціями та знанням, що допомагає працювати в майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових джерел свідчить, що протягом останніх десятиліть накопичено суттєвий теоретичний та практичний досвід з вивчення питань і розв'язання проблем у контексті професійної підготовки майбутніх фізіотерапевтів у вищих навчальних закладах Данії [1, 3, 4].

Данські програми завжди на високому рівні, розроблені з останніх досліджень і безпосередньо застосовні. Перевіряються нові форми навчання та розробляються дослідження, які можна використовувати в реальному світі. Навчальний заклад для фізіотерапевтів – це інститут знань, який зв'язує освіту та дослідження з поточними потребами суспільства та є рушійною силою співпраці між навчальними закладами, муніципалітетами, регіонами та компаніями [2].

Університети Данії, що готують майбутніх фахівців з фізичної терапії мають бачення того, щоб бути активним партнером та відновити частину суспільства, яку вони навчають. Вони роблять це в першу чергу за допомогою високоякісної освіти, яка базується на провідних дослідженнях та належній

практиці у професії. З цим баченням вони вводять п'ять стратегічних цілей, які стосуються реальності, з якою студент стикається. Відчуваючи багатосторонній тиск на професійний персонал їм потрібно винайти нові робочі потоки щоб забезпечити краще та ефективніше навчання, догляду та лікування; зміцнювати узгодженість соціальних пільг; знати, розуміти та впроваджувати останні знання та дослідження та у своїй професійній діяльності бути готовими робити обґрунтований та рішучий вибір на цій основі. Також стратегічними цілями навчання у данських навчальних закладах для фізіотерапевтів є зростання кількості вчителів, які досліджують, краща інтеграція практики в навчання, збільшити якість навчання і практики студентів, а також вивчати не тільки професійну літературу і дати цілодобовий доступ до знань (24/7). Мета полягає в тому, щоб дати студентам найкращі та актуальні умови, коли це стосується використання ІТ та цифрових рішень у сфері освіти. Проведено повну оцифровку письмових іспитів та домашніх завдань.

Мета статті – дослідити зміст професійної підготовки фахівців з фізичної терапії в університетах Данії.

Виклад основного матеріалу. Для університетів Данії висока якість освіти означає, що вони повинні ґрунтуватися на провідних дослідженнях та належній практиці у професії. Щоб забезпечити цілеспрямований та систематичний професійний розвиток, університет має бути посилено як навчальний заклад. Це робить заклад ще більш міцним та привабливим партнером по співпраці як на національному, так і на міжнародному рівні. Кількість викладачів які досліджують повинна зростати.

Вони беруть участь у науково-дослідній роботі. Це створює більш широке та посилене академічне середовище досліджень та розвитку для індивідуальної освіти та одночасно сприяє підвищенню рівня знань у навчання. Усі результати дослідницьких та дослідно-конструкторських робіт в університеті мають відношення до практики та освіти та передаються всім відповідним та визначним каналам. До 2020 року всі постійні

вчителі мають брати участь у науково-дослідній роботі. 100% проектів досліджень та розробок використовуються для викладачів, студентів та партнерів, а 50% всіх постійних викладачів є кваліфікованими в галузі досліджень. Іншою метою є краща інтеграція практики в навчання. 50% всіх постійних викладачів мають професійну клінічну підготовку, 50% всіх штатних викладачів навчають разом з викладачами з клінічної практики, а 35% всіх штатних викладачів були на стажуванні на клінічній практиці протягом останнього року. Студенти навчаються і практикуються більше, а також вивчають не тільки професійну літературу. Метою є збільшити стимуляцію та мотивацію в навчання, щоб підвищити рівень уміння студентів та задоволення від роботи. Всі підготовчі, навчальні та оцінюючі програми навчання постійно оновлюються. Студенти все більше будуть розглядатися як самозайняті студенти. Це означає, що вони беруть на себе сильну відповідальність за власну освіту та беруть участь у покращенні навчання – адже освіта проводиться для студентів та з їхньою участю. Вони є студентами і кидають виклик своєму потенціалу, організовано міцну студентську організацію, яка діє професійно та здійснюється внутрішньо та зовнішньо. Студентська рада є активним партнером, яка бере участь у ініціативах для подальшого розвитку освіти і установ університету у діалозі з керівництвом. 90% студентів навчаються в повноцінному навчання і 90% студентів відчують високі вимоги до їх професіоналізму та участі в їх освіті. Є хороші і різноманітні навчальні середовища з придатним місцем для навчання та волонтерської діяльності.

У Данії відповідальним за законодавче забезпечення навчання та професійної діяльності фізичних терапевтів є міністерство освіти. Відповідно з усіма вищими навчальними закладами, Копенгагенський університет уклав угоду про розвиток з Міністерством освіти на 2015-2020 роки. Метою розробки контрактів є створення узгодженості між цілями освітньої політики міністра та вимогами індивідуальної установи та посилення відкритого діалогу між мі-

ністерством та індивідуальним інститутом щодо стратегії та визначення пріоритетів цілей. Контракт містить цілі розвитку. Під кожною метою вказані деякі показники, які більш конкретно показують, як індивідуальний навчальний заклад буде працювати з відповідною метою розвитку.

Договір про розвиток 2020 року містить шість загальних обов'язкових цілей для всіх вищих навчальних закладів: краща якість в освіті, велика актуальність та підвищена прозорість, краща узгодженість та співпраця, посилення інтернаціоналізації, посилення науково-дослідної бази та збільшення регіональної співпраці знань. Звітність про договір розвитку відбувається щорічно в першому кварталі контрактного періоду. Фізіотерапевти вивчають, лікують, реабілітують та консультують пацієнтів, які страждають від болю в м'язах до важких фізичних вад. Охорона здоров'я та профілактика також включаються до сфери роботи фізіотерапевта.

Підготовка бакалавра з фізичної терапії займає 3,5 роки щоб стати професійним бакалавром.

Значна частина навчання відбувається на практиці – потім фахівець має право працювати з фізичною терапією в реальному світі. З дипломом бакалавра з фізичної терапії можна навчатися далі на дипломному, магістерському та кандидатському рівнях.

Навчальний план описує зміст програми навчання фахівців з фізичної терапії. Курс програми представлений на основі його загального профілю, структури та розподілу балів ECTS. Крім того, навчальна програма описує теми та цілі навчальних досягнень за сім семестрів програми.

Освіта фізіотерапевта об'єднує практику в навчанні через клінічну освіту, відвідування пацієнтів та включення засобів та прикладів у фізіотерапевтичному полі. Подібним чином, навчання організовується за допомогою відповідних теорій з вмінням навчатися та тренувати практичні навички.

У сфері фізіотерапії дії фізіотерапевта спираються на Міжнародну класифікацію функціональності (МКФ) Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я,

як основу для практики. МКФ розглядається в клінічному обґрунтуванні як інструмент для забезпечення участі всіх ресурсів пацієнтів і обмежень. МКФ містить нову парадигму, яка розглядає функціональні здібності в широкій і динамічній перспективі (Всесвітня організація охорони здоров'я, 2001). В той же час вона інтегрує медичний, науковий і психосоціальний, гуманістичний людський зір. Використовується фізіотерапія лікування та втручання. МКФ складається з двох частин, які є розділеним аспектом загального стану здоров'я. Модельну або концептуальну основу можна розглядати як динамічну модель взаємодії між компонентами МКФ. Модель показує, що функціональні здібності людини, в межах компонента, визначаються складною і динамічною взаємодією між функціями та анатомією організму, діяльністю та участю, факторами навколишнього середовища та особистими факторами. Всі компоненти, таким чином, завжди в грі в ситуації лікування, але по-різному заповнюють і важать. Модель може бути інструментом вимірювання стану здоров'я пацієнта, можна забезпечити як рівень активності, так і рівень участі, де звертають увагу також на оточення та особисті фактори.

Історично, клінічне мислення є продуктом медичної моделі. Однак бігмедичної моделі недостатньо для характеристики гуманістичного та реабілітаційного характеру фізіотерапевтичної практики. Вона залишає фізіотерапію без фактичної ідентичності або теоретичної бази для своєї практики, і тому необхідно, щоб фізіотерапевти випустили біомедичну модель практики, яка спрямована на хворобу і редукціоніст, яка вимірює захворювання як відхилення від нормального. В останні десятиліття нові парадигми розвивалися з ідеями фізіотерапевтичної ідентичності, цінностей, переконань, поглядів і практик. Сьогоднішні клінічні міркування показують, що значна частина фізіотерапевтичної клінічної практики вимагає різних знань і знань. Фізіотерапевтам доводиться дивитися на те, що потребують пацієнти у порівнянні з літературою і частково з досвідом, який зробив фізіотерапевт. У той же час фізіотерапевт повинен зосередитися на розумінні індивідуаль-

ного пацієнта як унікального індивіда. Практика, що ґрунтується на свідченнях, сьогодні є концептом, заснованим на доказах, клінічних знаннях, цінностях та очікуваннях пацієнтів, кожна з яких інтегрована в процес прийняття клінічних рішень. Клінічне обґрунтування визначає як процес, коли клініцист взаємодіє з пацієнтами, користувачами, колегами, системою охорони здоров'я, і структурує сенс, цілі та стратегії охорони здоров'я на основі клінічних даних, побажань пацієнта, професійного судження та знань. Ця модель міркувань передбачає формування гіпотез, заснованих на клінічних даних і знаннях, і тестування цих гіпотез через дослідження і лікування.

Програми навчання фахівців з фізичної терапії були підготовлені у співпраці з загальною національною програмою підготовки фізіотерапевтів в Данії. Програми базуються на тому ж виконавчому порядку та мають однакові цілі для результатів навчання на національному рівні. Останні півтора року програми – це теми, предмети, клінічні курси та тести, спеціально розроблені для тренувань фізіотерапевта в університетах самостійно і описана в наказі про навчальний план кожного університету. Програма спрямована на підготовку до професії фізіотерапевта, яка базується на людині, її організмі та русі. Фізіотерапевт проводить самостійне дослідження, тестування, диференціальну діагностику, лікування та реабілітацію.

Висновки та перспективи подальших розвідок. У сучасний період перед системою вищої освіти України, що знаходиться на етапі своєї сутнісної трансформації в реаліях глобалізованого суспільства XXI століття, нагальною стає проблема такої організації навчально-виховного процесу, ключовою домінантою якої є зорієнтованість на професійну підготовку майбутніх фізіотерапевтів, компетентних, здатних до ефективної роботи, професійно мобільних і конкурентоздатних на ринку праці.

В умовах значного погіршення здоров'я нації особливої актуалізації набувають питання, пов'язані з професійною підготовкою майбутніх фізіотерапевтів у вищих навчальних закладах України. Це дозволить сприяти функціонуванню

людини, здоров'ю та якості життя шляхом розвитку, підтримки та відновлення найкращої якості руху на основі тіла та руху та підтримувати цілеспрямовані громадянські ініціативи у галузі охорони здоров'я, спрямовані на добробут та повернення людини до трудового життя та дозвілля.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Jamtvedt, G. 2003, *Kundskabsbaseret fysioterapi. Metoder og arbejdsmåder*, Gyldendal, Denmark.
2. World Health Organization 2001, *International classification of functioning disability and health*, Geneva.
3. Dean E 1995, «Psychobiological adaptation model for physical therapy practice», *Physical Therapy*, vol. 65, pp. 1061-1068.
4. Brøbecher H, Mulbjerg U (2005). *Klinisk vejledning og pædagogisk kompetence i professionsuddannelser*. København: Munksgaard Denmark.

УДК 376.011.3-051:376-056.264:001.891

Т. Г. Харченко

кандидат психологічних наук,
ст. викладач кафедри логопедії,
Сумський державний педагогічний
університет імені А.С.Макаренка

О. В. Ляшенко

магістрант спеціальності
Спеціальна освіта
(Логопедія. Спеціальна психологія)
Сумський державний педагогічний
університет імені А.С.Макаренка

ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В РОБОТАХ НАУКОВЦІВ

На основі теоретичного аналізу наукових джерел у статті представлено сутність поняття та специфіка психологічної готовності до педагогічної діяльності майбутнього вчителя. Розглядається психологічна готовність як необхідна умова розвитку спеціаліста-педагога.

На основі теоретичного аналізу наукових джерел у статті представлена сутність поняття та специфіка психологічної готовності до педагогічної діяльності майбутнього вчителя. Розглядається психологічна готовність як необхідне умово розвитку спеціаліста-педагога.

Based on the theoretical analysis of scientific sources, the article substantiates the essence of the psychological readiness for the pedagogical activity of the future teacher. Psychological readiness is considered as a necessary condition